

Ігор Галиця
*д.е.н., проф., офіційно акредитований міжнародний експерт
в галузі інноваційної економіки, директор
Науково-дослідного інституту проблем національної економіки України при
Університеті «КРОК»,
igalica@ukr.net*

ЗМІНИ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ЖИТТІ ТА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ В СФЕРІ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ИЗМЕНЕНИЯ В ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ЖИЗНИ И ПОДГОТОВКА СПЕЦИАЛИСТОВ В СФЕРЕ КОММЕРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

CHANGES IN ECONOMIC LIFE AND TRAINING OF SPECIALISTS IN THE FIELD OF COMMERCIAL ACTIVITY

Анотація. Показано, що в сучасних умовах формується віртуально-інтелектуальна економіка, з якою нерозривно пов'язана «економіка стресу». Всі ці обставини змінюють вимоги до конкурентоспроможності сучасного фахівця. Зараз вона визначається вже не тільки глибокими знаннями, але й високою креативністю діяльності. Висвітлено деякі аспекти активізації креативного потенціалу у вищих навчальних закладах.

Аннотация. Показано, что в современных условиях формируется виртуально-интеллектуальная экономика, с которой неразрывно связана «экономика стресса». Все эти обстоятельства меняют требования к конкурентоспособности современного специалиста. Сейчас она определяется уже не только глубокими знаниями, но и высокой креативностью деятельности. Освещены некоторые аспекты активизации креативного потенциала в высших учебных заведениях.

Abstract. It is shown that in modern conditions a virtual-intellectual economy is being formed, with which the "stress economy" is inextricably linked. All these circumstances change the requirements for the competitiveness of a modern specialist. Now it is determined not only by deep knowledge, but also by the high creativity of its activity. Some aspects of enhancing creative potential in higher education institutions are highlighted.

Потужні прориви в науково-технічному процесі призводять до формування нової економіки - віртуально-інтелектуальної економіки, яка складається з трьох основних чинників.

Перш за все, - це віртуалізація господарського життя, тобто формування економіки онлайн. Це означає, що в сучасних умовах для того щоб впливати на певну економічну подію або процес, зовсім не обов'язково фізично знаходитись тому місці, де вони відбуваються.

Також, набирає сили інтелектуалізація господарського життя, яка полягає в збільшенні питомої ваги інтелектуальних сфер в загальній кількості сфер господарювання. Крім того, розвивається інтелектуалізація переважно не інтелектуальних сфер господарювання. Це означає, що в переважно не інтелектуальних сферах господарювання зростає кількість інтелектуальних операцій. Причому інтелектуалізація господарського життя та інтелектуалізація переважно не інтелектуальних сфер господарювання є результатом індустріалізації та автоматизації інтелектуальної праці.

Індустріалізація інтелектуальної праці являє собою процес, коли комплекси інтелектуальних операцій виконуються машинами з частковою участю індивідуума (групи індивідуумів). Автоматизація інтелектуальної праці, в свою чергу, являє процес, коли складні інтелектуальні завдання, що складаються з сотень тисяч або мільйонів інтелектуальних операцій, виконуються машинами повністю автономно «під ключ» без будь-якої участі індивідуума або групи індивідуумів.

Індустріалізація і автоматизація інтелектуальної праці це наслідок колосальних проривів, які відбулися в науково-технічній сфері, зокрема: проривів в інформатиці, матеріалознавстві, обчислювальній техніці, просторовому розвитку та інших галузях сучасного знання.

Індустріалізація та автоматизація інтелектуальної праці - це процеси які зараз знаходяться на початкових стадіях свого розвитку. Але з великою вірогідністю можна передбачати, що в найближчі роки та десятиліття вказані процеси будуть лише посилюватися. Також з високою вірогідністю можна передбачати, що через певний час будуть об'єднані в одну систему індустріалізація і автоматизація інтелектуальної праці та кіберфізичні системи (індустрія 4.0), що дасть новий синергетичний ефект.

Віртуально-інтелектуальна економіка в свою чергу нерозривно пов'язана з «економікою стресу». Ця економіка передбачає, що якісні стрибки в господарському житті набувають постійного характеру і пронизують всю сферу господарської діяльності, як в горизонтальному, так і у вертикальному розрізі. На доіндустріальному та індустріальному етапах якісні стрибки («економічні стреси») відбувалися досить рідко і були тривалі періоди своєрідного «економічного спокою». Зараз «економічні стреси» в господарському житті набувають перманентного характеру.

Всі перелічені вище обставини призводять до того, що в сучасних умовах значною мірою змінюються вимоги до конкурентоспроможності фахівця і, особливо, фахівця, який працює в сфері комерційної діяльності.

Раніше конкурентоспроможність фахівця визначалася переважно глибокими знаннями, що отримані під час навчання у вищому навчальному закладі. Зараз вона визначається вже не тільки глибокими знаннями, а й здатністю до високої креативності діяльності. Це пояснюється тим, що сучасне господарське середовище особливо в умовах віртуально-інтелектуальної економіки та «економіки стресу» характеризується підвищеним рівнем господарської нестабільності, що поступально наростає. Якісні стрибки в економіці, тобто принципово новій економічній ситуації відбувається постійно. Тобто, постійно виникають нові виклики в господарському житті і фахівцю, особливо фахівцю в галузі комерційної діяльності, потрібно постійно вишукувати нові варіанти відповіді на ці виклики. Така ситуація вимагає від фахівця високої креативності його діяльності. Креативність діяльності фахівця - це здатність постійно генерувати шляхи і механізми вирішення нових професійних завдань, що виникають. Таким чином, в сьогоденні конкурентоспроможність фахівця визначається вже не тільки глибокими знаннями, а й здатністю до високої креативності діяльності. Одне з головних завдань будь-якого вищого навчального закладу зараз полягає в тому, щоб не тільки дати глибокі знання, а й всебічно розвинутий креативність майбутнього фахівця.

Однак, в умовах поступального посилення господарської нестабільності, ВНЗ вже недостатньо застосовувати окремі заходи з розвитку креативності сучасного фахівця. Життя вимагає йти далі і створювати креативно-інноваційні комплекси в університетах, які б об'єднували студентів, викладачів, керівників і партнерів вишів (роботодавців і та представників бізнесу) з метою активізації креативного потенціалу студентів і викладачів з наступною трансформацією творчих досягнень в інноваційний продукт і його комерціалізацію.

Останні події, пов'язані з пандемією коронавірусу в світі, значно підвищують економічну нестабільність і це, в свою чергу, є додатковим фактором, що підсилює необхідність збільшення креативності сучасного фахівця і додатково актуалізує впровадження інтелектуально-креативних технологій в педагогічний процес вищих навчальних закладів.

Література

1. Halytsia I. (2016) "BUSINESS STRESS" AS A RESULT OF EVOLUTION OF SOCIAL AND ECONOMIC SYSTEMS AND STRENGTHENING OF INNOVATIVE MANAGEMENT . Monograph Association 1901 "SEPIKE", Edition 1, Poitiers, Frankfurt , ISBN: 9783741238086, 107-115.